

Eigen levensverhaal geeft structuur

Het levensverhaal van een persoon met dementie is belangrijk om zijn of haar soms moeilijke gedrag te begrijpen.

Vlaanderen telt vandaag zo'n 122.000 personen met dementie. Tegen 2030 zal dit aantal nog stijgen met 25 procent. Zeven van de tien wonen thuis. De zorg en ondersteuning voor personen met dementie is een grote uitdaging voor de families en mantelzorgers en ook voor alle zorgverleners. In Sint-Niklaas schrijven begeleiders het levensverhaal van personen met dementie.

Enkele jaren geleden volgde Caroline Van Laere, wijkverantwoordelijke thuiszorg bij het OCMW van Sint-Niklaas, de opleiding referentiepersoon dementie bij het Expertisecentrum Dementie. Daar leerde ze hoe belangrijk het levensverhaal van een persoon met dementie is om diens soms moeilijke gedrag te begrijpen en om ervoor te zorgen dat hij zich nog waardevol kan voelen.

Omdat zorgverleners in hun hulp aan personen met dementie en hun omgeving ook wel een steuntje verdienen, ontwierp Caroline als afstudeerproject van haar opleiding *mijn verhaal*, een vragenlijst over de levensgeschiedenis, de gewoonten, de interesses en de persoonlijkheid. Die stelde ze op samen met enkele verzorgenden en schoonmaaksters uit de verschillende thuiszorgwijken van Sint-Niklaas. Samen vormen zij de werkgroep dementie, die ook regelmatig intervisie houdt over hun cliënten met dementie.

Dankzij de vragenlijst kennen de verzorgenden en schoonmakers hun cliënt beter, en begrijpen ze sneller

waarom iemand zich op een bepaalde manier gedraagt. Alles wat iemand met dementie doet heeft immers een doel, alleen is dit voor de buitenwereld niet altijd even duidelijk. 'Als een persoon met dementie elke keer rond 16 uur naar buiten wil, wil hij of zij waarschijnlijk de kinderen van school halen, omdat hij of zij dat vroeger altijd deed,' vertelt Caroline Van Laere. 'Zo was er een cliënt die regelmatig Italiaans begon te spreken, zeker bij momenten van verwardheid. Uit de vragenlijst bleek dat deze man van Italiaanse origine was. Hij was zeer goed geïntegreerd in de Vlaamse samenleving, maar door de dementie viel hij terug op zijn Italiaanse afkomst. Nu weten de verzorgenden dat wanneer hij Italiaans spreekt, hij vermoedelijk verward is, en dat ze hem ook beter geen worst met appelmoes of andere typische Vlaamse kost voorschotelen.'

'We gaven ook hulp bij een echtpaar, waarvan de man ver gevorderde dementie had en steeds een bepaalde handeling deed met zijn handen. Zijn vrouw werd hier kribbig van. Wanneer

Vragenlijst voor een levensverhaal

Hoe wordt u graag aangesproken?

Waar hebt u gewoond?

Met wie van uw broers en zussen kwam u goed overeen?

Wat was uw beroep?

Zijn er gebeurtenissen in uw levensgeschiedenis geweest die uw leven veranderd hebben?

Wat eet u graag? Wat eet u niet graag?

Wat voor kleren draagt u het liefst?

Schaamt u zich om geholpen te worden?

Welke huishoudelijke taken doet u graag zelf?

Hoort u graag muziek?
Zo ja, welk genre?

Waarvan kunt u genieten?

Bij wie voelt u zich geborgen / veilig?

de verzorgende samen met de vrouw de vragenlijst overliep, vertelde zij dat haar man in een textiel fabriek gewerkt had. De man pikte hier op in en vertelde heel helder over zijn werk. Toen bleek dat hij steeds kleding inpakte, en dit was de handeling die hij aldoor met zijn handen deed. Pas toen begreep zijn vrouw zijn gedrag en zag ze ook in dat ze zich er niet aan mocht ergeren.' De vrouw van een andere man met ver gevorderde dementie vertelde dat hij vaak heel onrustig was en dat zij hem dan niet kon kalmeren. Caroline merkte op dat Radio 2 opstond en stelde voor eens klassieke muziek op te zetten. De man speelde immers vroeger cello. Op slag werd hij rustig.

De verzorgenden of schoonmaakhulpen nemen de vragenlijst altijd zelf af. Dit

gebeurt wanneer de hulpverlening een tijdje bezig is en er al vertrouwen tussen de cliënt en de hulpverlener gegroeid is. 'De verzorgende of schoonmaakster bekijkt zelf of het zinvol is de vragenlijst in te vullen,' vertelt Caroline Van Laere. 'Niet alleen bij dementie, maar ook bij andere personen met grote zorgbehoefte kan het heel nuttig zijn de vragenlijst te overlopen. Dit hoeft ook niet in één keer, en als de cliënt de lijst liever niet laat invullen, dan wordt dit ook gerespecteerd. Soms gebeurt het dat een cliënt er op een later tijdstip wél voor open staat. Toch vinden veel cliënten het belangrijk dat de hulpverlener weet wat er in hun leven is gebeurd.'

Wanneer een cliënt van de gezinszorg wordt opgenomen in het woonzorgcentrum, gaat de vragenlijst mee. Zo

heeft het woonzorgcentrum ineens al de nodige achtergrondkennis om goeie hulp te kunnen geven.

Sint-Niklaas is een dementievriendelijke stad, dus zijn er nog veel andere activiteiten in verband met dementie. Zo startte er in september een contactkoor in de thuiszorg. De eerste bijeenkomst was al meteen een succes, er namen veertien personen met dementie en hun mantelzorgers deel. De tweede keer was de opkomst zelfs nog groter. **LIESBET VAN ELSACKER**

CONTACT

Caroline Van Laere
wijkverantwoordelijke thuiszorg
bij het OCMW van Sint-Niklaas
caroline.vanlaere@sint-niklaas.be
T 03-778 55 83

Deel mooie voorbeelden of sterke praktijken met **#lokaalDNA**

PURO®
Fairtrade Coffee
saving the rainforest

Wij geloven in eerlijke lonen voor de boeren die onze koffie telen.
Puro zet zich ook in voor de bescherming van de regenwouden. Voor elk kopje koffie dat u drinkt, staan wij een financiële bijdrage af aan de natuurbeschermingsorganisatie World Land Trust om bedreigde stukken tropisch regenwoud in Zuid-Amerika duurzaam te beschermen.

www.purocoffee.com - 0800/44 0 88

